prigovor savesti

jugoslovenski komitet
pravnika za ljudska prava

Dr Stevan Lilić
Biljana Kovačević-Vučo

prigovor savesti

Beograd

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.742

ЛИЛИЋ, Стеван
Prigovor savesti / Stevan Lilić, Biljana Kovačević Vučo. – Beograd: Jugoslovenski komitet pravnika za ljudska prava, Biro za prigovor savesti, 2000 (Beograd: ZGT). – 122 str. : 24 cm

Tiraž 500.
ISBN 86-83209-04-0

1. Ковачевић-Вучо, Биљана
а) Приговор савести
ID=79930124

jugoslovenski komitet
pravnika za ljudska prava

Dr Stevan Lilić
Biljana Kovačević-Vučo

prigovor savesti

Beograd
2000

Yugoslav Lawyers Committee for Human Rights

Dr Stevan Lilić
Biljana Kovačević-Vučo

CONSCIENTIOUS OBJECTION

Published by
Yugoslav Lawyers Committee for Human Rights
Bureau Conscientious Objection (YUBCO)
Drinčićeva 28, Belgrade
Tel/fax: 3224-704, 3249-346
E-mail: yulaw@eunet.yu
Web site:
http // members.tripod.com/~hrights/index.html

For the Publisher
Biljana Kovačević-Vučo

Editorial board
Biljana Kovačević-Vučo
Gradimir Nalić
Dr Stevan Lilić (Editor-in-Chief)

Computer formatting: *Danius*
Printed by: ZGT, copies 500

This publication was supported by *The Fund for an Open Society*

© Yugoslav Lawyers Committee for Human Rights

Jugoslovenski komitet pravnika za ljudska prava

Dr Stevan Lilić
Biljana Kovačević-Vučo

PRIGOVOR SAVESTI

Izdavač
Jugoslovenski komitet pravnika za ljudska prava
Biro za prigovor savesti (YUBCO)
Drinčićeva 28, Beograd
Tel/fax: 3224-704, 3249-346
E-mail: yulaw@eunet.yu
Web site:
http // members.tripod.com/~hrights/index.html

Za izdavača
Biljana Kovačević-Vučo

Uređivački odbor
Biljana Kovačević-Vučo
Gradimir Nalić
Dr Stevan Lilić (urednik)

Kompjuterska obrada: *Danius*
Štampa: ZGT, tiraž 500

Izlaženje ove knjige pomogao je *Fond za otvoreno društvo*

© Jugoslovenski komitet pravnika za ljudska prava

Sadržaj

DEO I: PRIGOVOR SAVESTI KAO FUNDAMENTALNO LJUDSKO PRAVO

I. PRIGOVOR SAVESTI KAO LJUDSKO PRAVO 13
II. PRIGOVOR SAVESTI U JUGOSLAVIJI 15
III. PRIGOVOR SAVESTI U DRUGIM ZEMLJAMA 24
IV. PERSPEKTIVE OSTVARIVANJA PRIGOVORA SAVESTI U JUGOSLAVIJI 64

DEO II: PRIGOVOR SAVESTI - KAMPANJA I AKTIVNOSTI

I. MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE 69
a) War Resister's International (WRI) 69
b) Amnesty International (AI) 70
c) European Bureau for Conscientious Objection (EBCO) 71

II. JUGOSLOVENSKE NEVLADINE ORGANIZACIJE 73
a) Jugoslovenski biro za prigovor savesti (YUBCO) 73
b) Žene u crnom 75

III. PRIGOVOR SAVESTI - DVA SUDSKA SLUČAJA 76
a) Slučaj br. 1 (P. Božić) 76
b) Slučaj br. 2 (G.Žižić) 82

IV. PRIGOVOR SAVESTI U JUGOSLAVIJI I INOSTRANSTVU (BEOGRAD, 20. JUN 1998. GODINE) 84

V. MEĐUNARODNA AKTIVNOST YUBCO-a
a) Prigovarači savesti za vreme rata (Linc) 93
b) Prigovor savesti u Evropi (Budimpešta) 94
c) Mirovni kongres, Osnabrik 95
d) Prigovarači savesti i dezerteri u Jugoslaviji - doprinos protiv nasilja na Kosovu (Brisel) 96

DEO III: I MEĐUNARODNI DOKUMENTI I JUGOSLEVENSKO ZAKONODAVSTVO O PRIGOVORU SAVESTI

I. MEĐUNARODNI DOKUMENTI 101

A. UJEDINJENE NACIJE 101
1) KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA 101
2) UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA (1948) 103
3) MEĐUNARODNI PAKT O GRAĐANSKIM I POLITIČKIM PRAVIMA (1966) 103

B. SAVET EVROPE 104
1) EVROPSKE KONVENCIJE O ZAŠTITI PRAVA ČOVEKA I OSNOVNIH SLOBODA (1950) 104
2) PARLAMENTARNA SKUPŠTINA SAVETA EVROPE 104
3) KOMITET MINISTARA SAVETA EVROPE 110

C. ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU BEZBEDNOST I SARADNJU 111

II. JUGOSLOVENSKO ZAKONODAVSTVO 113

A) USTAV SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE (Službeni list SRJ, br. 1/92) 113

B) ZAKON O VOJSCI JUGOSLAVIJE (Službeni list SRJ, br. 43/94) 113

C) ZAKON O NASLEĐIVANJU SRBIJE (Službeni glasnik RS, br. 46/95) 115

D) ODLUKE USTAVNOG SUDA 116

III: DODATAK:
TABELARNI PRIKAZ ZAKONODAVSTVA I PRAKSE VOJNA OBAVEZA I PRIGOVOR SAVESTI U ZEMLJAMA BIVŠE SFRJ 122

CONTENTS

PART ONE: CONSCIENTIOUS OBJECTION AS A FUNDAMENTAL HUMAN RIGHT

I. CONSCIENTIOUS OBJECTION AS A HUMAN RIGHT 13

II. CONSCIENTIOUS OBJECTION IN YUGOSLAVIA 15

III. CONSCIENTIOUS OBJECTION IN OTHER COUNTRIES 24

IV. PERSPECTIVES ON THE EFFICIENT IMPLEMENTATION OF CONSCIENTIOUS OBJECTION IN YUGOSLAVIA 64

PART TWO: CONSCIENTIOUS OBJECTION - CAMPAIGN AND ACTIVITIES

I. INTERNATIONAL ORGANIZATIONS 69
- a) War Resister's International (WRI) 69
- b) Amnesty International (AI) 70
- c) European Bureau for Conscientious Objection (EBCO) 71

II. YUGOSLAV NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATION 73
- a) Yugoslav Bureau for Conscientious Objection (YUBCO) 73
- b) Women in Black 76

III. CONSCIENTIOUS OBJECTION TWO LEGAL CASES 76
- a) Case No. 1 (P.Božić) 76
- b) Case No. 2 (G.Žižić) 82

IV. INTERNATIONAL SEMINAR "CONSCIENTIOUS OBJECTION IN YUGOSLAVIA AND EXPERIENCE FROM OTHER COUNTRIES" (YUBCO, BELGRADE, JUNE 1998) 84

V. INTERNATIONAL ACTIVITY OF YUCOM AND YUBCO
- a) Conscientious Objectors in Times of War (Linz) 93
- b) Conscientious Objection in Europe (Budapest) 94
- c) Peace Congress (Osnabruck) 95
- d) Conscientious Objectors and Deserters in Yugoslavia - A Contribution Against Violence in Kosovo (Brussels) 96

PART THREE: INTERNATIONAL DOCUMENTS AND YUGOSLAV LEGISLATION ON CONSCIENTIOUS OBJECTION

I. INTERNATIONAL DOCUMENTS 101

A) UNITED NATIONS 101
- 1) COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS 101
- 2) UNIVERSAL DECLARATION ON HUMAN RIGHTS (1948) 103
- 3) INTERNATIONAL COVENANT ON POLITICAL AND CIVIL RIGHTS (1966) 103

B) COUNCIL OF EUROPE 104
- 1) EUROPEAN CONVENTION ON THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND BASIC FREEDOMS (1950) 104

2) PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE 104
3) COMMITTEE OF MINISTERS OF THE COUNCIL OF EUROPE 110

C) CONFERENCE ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE (CSCE) 111

II YUGOSLAV LEGISLATION

A) CONSTITUTION OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA (Official Gazette of FRY, No. 1/92) 113

B) YUGOSLAV ARMY LAW (Official Gazette of FRY, No. 43/94) 113

C) INHERITANCE LAW OF SERBIA (Official Gazette of RS, No. 46/95) 115

D) DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF YUGOSLAVIA 116

III: ANNEX: MILITARY SERVICE AND CONSCIENTIOUS OBJECTION IN THE REPUBLICS OF FORMER YUGOSLAVIA (TABLE) 122

DEO I

PRIGOVOR SAVESTI KAO FUNDAMENTALNO LJUDSKO PRAVO